

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЗОФСКИ

ИЗВЈЕШТАЈ
о оцјени урађене докторске дисертације

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
БАЊА ЛУКА

Број: 07/872/22
Датум: 24.03.2022

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Наставно-научно вијеће Филозофског факултета, Универзитета у Бањој Луци на сједници одржаној дана 14.03.2022. године, донијело је Одлуку број: 07/3.400-09/22 којом се именује Комисија за оцјену урађене докторске дисертације кандидата мр Семка Лозића, у сљедећем саставу:

1. др Тања Станковић – Јанковић, редовни професор за ужу научну област Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, предсједник.
2. др Небојша Мацановић, ванредни професор за ужу научну област Општа педагогија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан.
3. др Даница Васиљевић-Продановић, ванредни професор за ужу научну област Криминологија, пенологија и виктимологија, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, члан.
4. др Татјана Михајловић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, члан – коментор.
5. др Маргарета Скопљак, ванредни професор за ужу научну област Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, члан - ментор.

1) Навести датум и орган који је именовео комисију;

2) Навести састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, научно-наставног звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање и назива универзитета/факултета/института на којем је члан комисије запослен.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1) **Име, име једног родитеља, презиме:** Семко (Рефик) Лозић;

2) **Датум рођења, општина, држава:** 10.09.1957. године, Шипраге, општина Котор Варош, Босна и Херцеговина;

3) **Постдипломски магистарски студиј:** Филозофски факултет Универзитета у Сарајеву, одсјек за педагогију;

4) **Факултет, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране магистарског рада:** Филозофски факултет Универзитета у Сарајеву, *Сијурна школа из њерсејектйиве настјавника*, Општа педагогија, 12.06. 2013. године;

5) **Научна област из које је стечено научно звање магистра педагошких наука:**
Општа педагогија;

6) **Докторски студиј:** Није похађао докторски студиј.

1) Име, име једног родитеља, презиме;

2) Датум рођења, општина, држава;

3) Назив универзитета и факултета и назив студијског програма академских студија II циклуса, односно последиједипломских магистарских студија и стечено стручно/научно звање;

4) Факултет, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране магистарског рада;

5) Научна област из које је стечено научно звање магистра наука/академско звање мастера;

6) Година уписа на докторске студије и назив студијског програма.

III УВОДНИ ДИО ОЦЈЕНЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

1) **Наслов докторске дисертације:**

„Програм превенције вербалног насиља над и међу ученицима – експериментална провјера“

2) **Вријеме и орган који је прихватио тему докторске дисертације:**

Тема докторске дисертације одобрена је Одлуком бр. 02/04-3.3050-53/17 коју је донио Сенат Универзитета у Бањој Луци 26.10.2017. године.

3) **Садржај докторске дисертације са страничењем:**

УВОД	4
ТЕОРИЈСКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА.....	5
НАСИЉЕ.....	6
Могући узроци проблема и фактори који изазивају насилно понашање.....	11
Потиснуте емоције	18
Како наставници перципирају насилно понашање ученика.....	19
Како ученици доживљавају насилно понашање својих вршњака	20
Личност ученика и његова слика о себи	23
Породица, потенцијални извор насилног понашања.....	25
Безбједносни ризици у школи.....	38
Преглед тангентних истраживања.....	44
ВЕРБАЛНО НАСИЉЕ.....	48
Дефиниција и препознавање вербалног насиља.....	48
Вербално насиље над и међу ученицима.....	49
Концептуално одређење вербалног насиља над и међу ученицима.....	51
ПРЕВЕНЦИЈА ВЕРБАЛНОГ НАСИЉА.....	54
Просоцијално понашање ученика смањује насиље.....	56
Школа за све.....	62
Значај сарадње државних органа и локалне заједнице са школом у идентификовању сигурносних ризика.....	71
Реаговање на социо-психолошке безбједносне ризике.....	73
Израда стратегије сарадње школе и релевантних друштвених актера.....	74
Превенција безбједносних ризика у школама.....	76
Превенција социо-психолошких безбједносних ризика у животној средини.....	78
Побољшање нивоа безбједности у школи.....	78
Улога локалне заједнице у подизању нивоа безбједности школе.....	87

Улога родитеља у подизању нивоа безбједности школе.....	87
Улога ученика у унапређењу нивоа безбједности школе.....	89
Примјери неких програма за превенцију насиља над ученицима у школи.....	91
Препоруке за бољу праксу у превенцији насиља у школама.....	93
МЕТОДОЛОШКИ ОКВИР ИСТРАЖИВАЊА.....	95
Проблем и предмет истраживања.....	96
Варијабле у истраживању.....	96
Значај истраживања.....	98
Циљ и задаци истраживања.....	99
Хипотезе у истраживању.....	100
Методе, технике и инструменти истраживања.....	101
Организација и ток истраживања.....	103
Узорак истраживања.....	104
Статистичка обрада података.....	105
АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА.....	106
Препознавање насиља.....	107
Препознавање различитих облика вербалног насиља.....	108
Реаговање на вербално насиље.....	113
Препознавање емоција у односу на вербално насиље.....	116
Како ријешити конфликт?.....	121
Стилови рјешавања конфликта.....	123
Резиме.....	125
ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....	127
ЛИТЕРАТУРА.....	131
ПРИЛОЗИ.....	147
Програм превенције вербалног насиља над и међу ученицима.....	148
Истраживачки инструменти.....	169
Статистичка обрада података.....	175

4) Основни подаци о докторској дисертацији:

Дисертација је написана на 181 страници, садржи 17 табела и један графикон. У изради дисертације кориштено је 166 референтних библиографских јединица литературе, од чега 160 у виду монографија, уџбеника, научних чланака и 6 интернет извора. Структуру докторске дисертације чини сљедећих седам поглавља: 1) Увод, 2) Теоријски оквир истраживања, 3) Методолошки оквир истраживања, 4) Анализа и интерпретација резултата истраживања, 5) Закључна разматрања, 6) Литература и 7) Прилози.

1) Истаћи основне податке о докторској дисертацији: обим, број табела, слика, шема, графикона, број цитиране литературе и навести поглавља.

IV УВОД И ПРЕГЛЕД ЛИТЕРАТУРЕ

Кандидат Семко Лозић полази од тезе да се у педагошкој науци, и на основу доступне литературе, недовољно теоријски разматрају проблеми превенције насиља, посебно вербалног које је мање очигледно попут етикетирања и стигматизације, за разлику од физичког насиља. У таквим радовима углавном се дефинишу и идентификују различити облици насиља (формалног и неформалног), указује на евентуалне посљедице изложености жртве појединим врстама насиља. У емпиријским радовима је слична ситуација, јер се претежно идентификује заступљеност различитих облика насиља, више формалних него неформалних, интензивнијих у васпитно-образовним институцијама, школском окружењу, неголи у непосредном друштвеном окружењу.

Кандидат у образложењу проблема истраживања констатује да је педагошки оправдано, методолошки могуће и друштвено пожељно приступити превенцији вербалног насиља примјеном адекватног програма превенције. Кандидат је самостално у свом раду креирао програм превенције вербалног насиља над и међу ученицима и експериментално га провјерио у васпитно-образовној пракси. Разлог зашто се кандидат одређио за ову проблематику је што нема довољно релевантних теоријско-емпиријских сазнања о програмима подстицања просоцијалног понашања (Sternberg, 1988a, 1988b, 1990, 1995) и поступака превенције вербалног насиља над и међу ученицима.

Кандидат је у теоријском дијелу рада приступио анализи појмовно-семантичких проблема, на основу којих је теоријски и методолошки конципирао дисертацију. У теоријском дијелу дисертацији указује на насиље, затим когнитивне, афективне и опште карактеристике насиља (Slatina, 2005; Rumpf, 2009; Vrgoč, 1999), могуће узроке проблема и факторе који утичу на појаву насилничког понашања (Banjanin-Đuričić, 1998; Đorđević, 2009; Knežević-Florić, 2007; Kreso, 2004; Tillman, 1994), сигурносне ризике у школи, посебно социо-психолошке (Budimir-Ninković, 2009; Đurić i Popović-Ćitić, 2007; Knežević-Florić, 2007). Такође, у теоријском дијелу рада образложен је аспект везан за схватања о негираним, прикривеним (суспрегнутим) емоцијама, обзиром да се у основи већине форми вербалне агресивности налазе негативне емоције (Elklit, 1991; Milivojević, 2007; Plutchik, 2001), те преусмјеравање ових емоција представља велики изазов за наставнике и све оне који желе редуковати или спријечити вербално насиље.

Кандидат у теоријском дијелу рада указује и на значај превентивних програма за превенцију насиља, односно модификацију насилног понашања ученика, анализира мета-аналитички третиране студије за превенцију насиља. Сходно томе, према методолошком концепту истраживања уочава се усмјереност кандидата на препознавање форми насиља и примјену експерименталног програма превенције вербалног насиља над и међу ученицима.

Кандидат теоријско утемељење дисертације завршава прегледом и анализом литературе и сажето приказаних резултата претходних истраживања код нас и у свијету. У емпиријским радовима углавном се идентификују различити облици насиља, посебно физичког (Bjorkqvist i Jansson, 2003; Charach, Pepler & Ziegler, 1995;

Khoury-Kassabri, Benbenishty & Astor, 2005; Naito & Gielen, 2005; Soen, 2000; Smith & Samara, 2003), а готово незнатно вербалног насиља над и међу ученицима. Од аутора који су се бавили теоријским проучавањем и емпиријским истраживањем вербалног насиља су Babić, 1979; Bilić i Zloković, 2004; Horić, 2008; Mušanović i Čandrić, 1984; Olweus, 1998; Ovčina, 2009; Rumpf, 2006; Šarunić, 2005.

Затим кандидат указује на емпиријска истраживања везана за карактеристике насиља (Achenbach, 1993; Bin, 2004; Bubić i Traljić, 2007; Dodge, Price, Bachorowski & Newman, 1990; Essau & Conradt, 2004; Forward & Buck, 2005; Karakurt and Silver, 2013; Kreso, 2004; Olweus, Limber & Mihalic, 1999; Rumpf, 2006; Romera, Bravo, Ortega-Ruiz, & Veenstra, 2019), развијање сензибилитета за различите форме насиља (Peters, 1975), могуће узроке насиља (породица, вршњачка нетолеранција, школа, полне разлике, социјална некомпетентност), (Banjanin-Đuričić, 1998; Đorđević, 2009; Gresham, 1986; Sheridan, 1995; Slatina, 2005; Vrgoč, 1999), превенцију насиља (Essau & Conradt, 2004; Karakurt and Silver, 2013; Gordon, 2022; Mash & Wolfe, 2010; Soen, 2000; Romera, Bravo, Ortega-Ruiz, & Veenstra, 2019).

Кандидат наводи преглед и анализира мета-анлитички третиране програме и студије за сузбијање насиља – Студија Battistich, Solomon, Watson, Solomon, & Schaps (1989); Watson, Battistich & Solomon (1998); Норвешка Студија Olweus (1997) и Newman (1999) у Енглеској; Програм Bagley & Prichard (1998); Норвешка – Западна Канада – Програм Leadbeater, Houghlund, & Woods (2003); Италија студија Mensini, Codecasa, Belenni, & Cowie (2003); САД-е – Mueller & Parisi (2002).

Реализовано истраживање и *Програм превенције вербалног насиља над и међу ученицима – експериментална пројекта*, у дисертацији има неколико значајних функција за васпитно-образовну праксу: прво, може послужити као подстицај за промјене и побољшање стања у односима на релацији наставник-ученик-родитељ, у стварању демократске атмосфере у школи, као мотивација за даља истраживања, рефлектује се у могућности примјене резултата истраживања у васпитно-образовној пракси, али и као показатељ за предузимање одговарајућих мјера и поступака од стране релевантних друштвених институција за побољшање и унапређење васпитно-образовног процеса у школи, посебно за подстицање свих одговорних да стварају сигурно окружење у школи.

Проблем истраживања је вербално насиље над и међу ученицима. *Предмет* овог истраживања је превенција вербалног насиља над и међу ученицима. *Циљ истраживања* је експериментално испитивање утицаја превентивног програма на превенцију вербалног насиља над и међу ученицима.

У складу са претходним, постављене су хипотезе. Обзиром на сложеност постављеног истраживачког феномена и методологије експеримента са паралелним групама, у раду су постављене главна и посебне хипотезе (подхипотезе).

Главна хипотеза:

Претпостављамо да постоје статистички значајне разлике између Е-групе и К-групе у односу на препознавање насиља и облика вербалног насиља (опажање, осјечање, потребе, захтјеви), реаговања и разликовања емоција исказаних у односу на вербално насиље, начина рјешавања конфликта и препознавања стилова разрјешавања конфликта, те након ретеста статистички констатовати значајност разлика.

Посебне хипотезе (иодхипотезе):

1. Претпостављамо да постоје статистички значајне разлике у погледу препознавања насиља између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

2. Претпостављамо да постоје статистички значајне разлике у погледу препознавања различитих облика (опажање, осјећања, потребе, захтјеви) вербалног насиља између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

3. Постоје статистички значајне разлике у погледу реаговања на вербално насиље између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

4. Постоје статистички значајне разлике у погледу емоција исказаних у односу на вербално насиље између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

5. Постоје статистички значајне разлике у погледу начина рјешавања конфликта између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

6. Могуће је да постоје статистички значајне разлике у погледу усвојености стилова рјешавања конфликта између Е-групе и К-групе ученика у финалном мјерењу и ретестирању.

Комисија сматра да је кандидат теоријски утемељио истраживање (вербалног насиља над и међу ученицима) у провјери програма превенције различитих форми овог насиља, да је приступио анализи релевантних истраживања заједно са анализом истраживања студија и превентивних програма насиља над и међу ученицима значајних за ову дисертацију, односно да је повезао теоријска схватања и проучавања и емпиријска истраживања са кључним поставкама властитог истраживања вербалног насиља у провјери програма превенције.

Теоријско-методолошка основа дисертације може дати допринос у превенцији вербалног насиља над и међу ученицима средње школе. На тим основама кандидат је указао на претпоставке за реализацију програма превенције вербалног насиља почевши од потребе за раном превенцијом превентивних програма, едукацијом наставника, све до његове ефикасне имплементације у васпитно-образовној пракси.

Научно утемељена и практично провјерена дисертација отвара бројна питања, али даје и апликативне смјернице за васпитно-образовни рад. Примарно, дисертација може бити од значаја за васпитно-образовне институције и просвјетне раднике који се баве проблемом насиља, са акцентом на вербално насиље над и међу ученицима, али и сличним проблемима из овог домена. Она може послужити као извор за нова теоријска и методолошка сазнања стручној служби школе, заједно са наставницима у трагању за ефикасним стратегијама, методама и поступцима превенције вербалног насиља над и међу ученицима средње школе.

Може се констатовати да је основни допринос дисертације кандидата мр Семке Лозића у истраживању вербалног насиља над и међу ученицима у провјери програма превенције различитих форми овог насиља. Сам научни допринос дисертације очекује се у расвјетљавању неких форми вербалног насиља и сензибилирању субјеката на које се оно односи да га препознају, игноришу или санкционишу. Прагматичност тезе је у оспособљавању ученика средње школе да се суоче и адекватно реагују на различите форме вербалног насиља.

1) Укратко истаћи разлог због којих су истраживања предузета и представити проблем, предмет, циљеве и хипотезе;

2) На основу прегледа литературе сажето приказати резултате претходних истраживања у вези проблема који је истраживан (водити рачуна да обухвата најновија и најзначајнија сазнања из те области код нас и у свијету);

3) Навести допринос тезе у рјешавању изучаваног предмета истраживања;

4) Навести очекиване научне и прагматичне доприносе дисертације.

V МАТЕРИЈАЛ И МЕТОД РАДА

У овом истраживању узорак су чинили ученици првог и другог разреда средње школе (99 ученика). За критериј избора узорка (средњошколски ученици) узети су у обзир резултати претходних истраживања која указују да је насиље евидентно у средњим школама, почевши од вербалног и физичког до сексуалног (Mooij, 1998; Lagerspetz, Bjorkqvist, Berts & King, 1982; Rigbija i Slija, 1991; Florić-Knežević, 2007; Currie & Tempest, 2008). У раду је примјењен експеримент са паралелним групама који је укључивао иницијално мјерење, реализацију експерименталног програма, финално мјерење, и поновно ретестирање (шест мјесеци након финалног мјерења). Експериментални програм је трајао једно полугодиште уз писмену сагласност родитеља, школске 2017/18. године. Примјењен је на часовима одјељенске заједнице у оквиру које су реализовани садржаји који се заснивају на сљедећим циљевима: да ученици науче разликовати вредновање од опажања, вјежбају ненасилну комуникацију и ненасилно рјешавање конфликта, препознају потребе других, да науче износити своје захтјеве ненасилно, препознају различите форме вербалног насиља, разликују позитивне и негативне емоције путем разлитих интерактивних активности. Увидом у пројекат пријаве теме докторске дисертације комисија није уочила одступања од плана истраживања.

Материјал који је обрађиван у овој докторској дисертацији су обимни истраживачки подаци који су добијени иницијалним и финалним мјерењем, те након ретестирања. Исти истраживачки инструменти су примјењени у иницијалном и финалном мјерењу које је слиједило након четири мјесеца трајања експерименталног програма, те у оквиру ретестирања. Примјењена је батерија од пет инструмената: ПН – Препознавање насиља, ВН – Вербално насиље, ОНА – Одговори на насилност, ПЕ – Препознавање емоција и РК – Рјешавање конфликта. Инструмент ПН (Препознавање насиља) рађен је према раду Розенберга (2002) и садржи 40 ајтема ($\alpha = 0,92$). Инструмент ВН (Вербално насиље) конструисан је од стране кандидата и има десет ајтема ($\alpha = 0,86$). Инструмент ОНА (Одговори на насиље) има десет ајтема и мјери првенствено асертивност ученика ($\alpha = 0,76$). Инструмент ПЕ (Препознавање емоција) има десет сличица (цртежа) уз које је понуђено по пет емоција. Ученици су требали да препознају која емоција је на сличици. Инструмент РК (Рјешавање конфликта) има 20 ајтема у два субтеста: (а) како ријешити конфликт и (б) стилови разрјешавања конфликта ($\alpha = 0,71$).

Кандидат је у истраживању примјенио метод теоријске анализе и синтезе, експериментални метод и дескриптивни метод. У складу са наведеним методама примјењене су технике истраживања: анкетирање, скалирање и тестирање. На основу добијене истраживачке грађе примјењени су сљедећи статистички поступци: t-test, χ^2 -test, ANOVA (анализа варијансе), MANOVA (мултиваријантна анализа варијансе), MANCOVA (мултиваријантна анализа коваријансе), Пирсонов коефицијент корелације.

Увидом у теоријски и емпириски дио рада комисија је констатовала сљедеће:

- У односу на постављени истраживачки циљ, задатке и научне показатеље осталих релевантних истраживања примјењене методе су актуелне и адекватне;
- Статистичка обрада података је примјерена постављеном методолошком оквиру;
- Истраживање је поуздано с обзиром на испитиване параметре.

1) Објаснити материјал који је обрађиван, критеријуме који су узети у обзир за избор материјала;

2) Дати кратак увид у примјењени метод истраживања при чему је важно оцијенити сљедеће:

1. Да ли су примјењене методе истраживања адекватне, довољно тачне и савремене, имајући у виду достигнућа на том пољу у свјетским нивоима;
2. Да ли је дошло до промјене у односу на план истраживања који је дат приликом пријаве докторске тезе, ако јесте зашто;
3. Да ли испитивани параметри дају довољно елемената или је требало испитивати још неке, за поуздано истраживање;
4. Да ли је статистичка обрада података адекватна.

VI РЕЗУЛТАТИ И НАУЧНИ ДОПРИНОС ИСТРАЖИВАЊА

Емпиријски и научни допринос истраживања огледа се у експерименталној провјери превентивног програма *Вербално насиље над и међу ученицима* на часовима одјељенске заједнице који се показао ефикаснијим (препознавање насиља и различитих облика вербалног насиља, реаговања на вербално насиље и емоција исказаних на вербално насиље) у односу на традиционалан начин реализације часова одјељенске заједнице. Добијени резултати су јасно и објективно представљени и повезани са другим релевантним истраживањима. У оквиру интерпретације кандидат је показао ниво критичности и самокритичности.

Кандидат мр Семко Лозић у овој докторској дисертацији утврдио је следеће значајне научне показатеље:

- Значајност разлика у корист Е-групе у односу на К-групу, с обзиром на препознавање насиља: опажање ($t=5,32$; $p=0,001$), осјећања ($t=3,13$; $p=0,002$), захтјеви ($t=3,58$; $p=0,001$) и потребе ($t=2,12$; $p=0,037$);
- Значајност разлика у корист Е-групе у односу на К-групу, с обзиром на препознавање различитих облика вербалног насиља ($t=4,00$; $p=0,001$),
- Значајност разлика у корист Е-групе у односу на К-групу, с обзиром на реаговања на вербално насиље ($t=4,88$; $p=0,001$) и
- Значајност разлика у корист Е-групе у односу на К-групу, с обзиром на исказане емоције на вербално насиље ($t=-3,02$; $p=0,004$).

Треба истаћи и то да не постоје статистички значајне разлике између Е-групе и К-групе када су у питању начини и стилови рјешавања конфликта, те да се ефекти овог програма послје шест мјесеци знатно смањују или да потпуно нестају. Због тога, кандидат добијене резултате прихвата са предострожношћу уз напомену и претпоставку да програме за превенцију вербалног насиља над и међу ученицима школе треба да реализују континуирано, дужи временски период да би исти имали дуготрајније учинке.

Значај овог истраживања се посебно огледа у чињеници колико је важно превентивно дјеловање и континуирани рад у рјешавању веома комплексног проблема вербалног насиља над и међу ученицима. Сходно томе, кандидат је отворио бројна питања која би се могла даље истражити: како научити ученике да користе адекватне стилове рјешавања конфликта; како да рјешавају вербалне конфликте на мирољубив начин и слично.

1) Укратко навести резултате до којих је кандидат дошао;

2) Оцијенити да ли су добијени резултати јасно приказани, правилно, логично и јасно тумачени, упоређујући са резултатима других аутора и да ли је кандидат при томе испољавао довољно критичности;

3) Посебно је важно истаћи до којих нових сазнања се дошло у истраживању, који је њихов теоријски и практични допринос, као и који нови истраживачки задаци се на основу њих могу утврдити или назирати.

VII ЗАКЉУЧАК И ПРИЈЕДЛОГ

Докторска теза мр Семке Лозића у теоријском и у емпиријском дијелу рада представља својеврстан критички осврт на проблем вербалног насиља над и међу ученицима. Рад пружа већи број педагошких импликација, међу којима се највише истиче значај превентивних програма, али и да се увиде одређени недостаци у циљу њихове корекције. Значајан је закључак да се у васпитно-образовном процесу могу подстицати вјештине ненасилног рјешавања конфликта путем

различитих активности које треба да буду континуираног карактера. Примijeњени експериментални програм може помоћи наставницима и ученицима да на адекватан начин реагују у случају појаве различитих облика вербалног насиља. Теоријским сагледавањем и емпиријском провјером различитих педагошких радионица у циљу превенције вербалног насиља над и међу ученицима кандидат је успјешно холистички приступио предмету истраживања.

Приједлог Комисије за оцјену докторске дисертације је да се докторска дисертација под називом „Пројам превенције вербалног насиља над и међу ученицима – експериментална провјера“ прихвати. Кандидат мр Семко Лозић испуњава услове за одбрану урађене докторске дисертације, те је приједлог Комисије да Наставно-научно вијеће Филозофског факултета усвоји овај Извјештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације кандидата мр Семке Лозића.

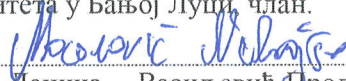
ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Датум: 23.05.2022. година
Бања Лука, Београд

1. др Тања Станковић – Јанковић, редовни професор за ужу научну област Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, предсједник.

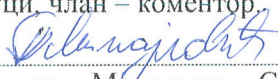
2. др Небојша Мацановић, ванредни професор за ужу научну област Општа педагогија, Факултет политичких наука Универзитета у Бањој Луци, члан.

3. др Даница Васиљевић-Продановић, ванредни професор за ужу научну област Криминологија, педологија и виктимологија, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду, члан.

4. др Татјана Михајловић, редовни професор за ужу научну област Општа педагогија, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, члан – коментор.

5. др Маргарета Скопљак, ванредни професор за ужу научну област Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, члан – ментор.

